

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 5 maj 1925 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets memorial, med förslag till ändring av rubriken 1294 i gällande tulltaxa.

(1:a avd.)

Inom bevillningsutskottet har framhållits, att avvägningen av de nuvarande tullsatserna vid rubrikerna 1292 och 1294 i gällande tulltaxa medför, att import av färdiga vägg- och studsarur i foder främjas samt användning av svenska urfoder till importerade lösa verk till dylika ur försvåras.

Nämnda rubriker hava följande lydelse:

	Ur:	Kvantitet för tullbe- räkningen.	Tullsats.	
			Kr.	ö.
	vägg- och studsar- i foder samt lösa ur- foder:			
1292.	av metall, även med spelverk samt av trä eller andra i nästföregående rubrik ej nämnda ämnen	1 kg.	1	50
1294.	lösa eller oinfattade verk till vägg- eller studsarur samt delar, ej särskilt nämnda, av verk till ur, alla slag, utom tornur; ävensom tavlor och visare till ur, andra än tornur	1 kg.	3	—

Intill den 6 juni 1921 utgjorde tullsatsen vid rubriken 1292 80 öre för kilogram och vid rubriken 1294 1 krona för kilogram. Den till 1921 års riksdag avgivna propositionen nr 366, i vilken Kungl. Maj:t framlade förslag i fråga om höjning av åtskilliga finanstullar, avsåg bland annat sistnämnda två rubriker, vid vilka tullsatserna föreslogos till respektive 2 kronor 50 öre och 3 kronor. Förslaget i nämnda del blev av riksdagen bifallet. År 1922 föreslog Kungl. Maj:t på grundval av en inom tull- och traktatkommitténs tullavdelning verkställd utredning jämkning i åtskilliga av de 1921 förhöjda finanstullarna. Sistnämnda förslag berörde

Utskottet.
Historik.

bland andra rubriken 1292, vid vilken föreslogs en nedsättning av tullsatsen till 1 krona 50 öre för kilogram. Tullavdelningen hade härom anfört följande:

»De största importartiklarna under denna rubrik utgöras av väckarur i foder av metall samt väggur i träfoder. Den nuvarande tullsatsen torde för de vanligaste typerna motsvara för väckarur 75—80 procent och för väggur 85—110 procent av det nu gällande varupriset. Onekligen är tullsatsen sålunda mycket hög. Visserligen har någon nedgång i importen till följd av tullförhöjningen ännu icke inträtt, men då från olika håll klagomål anförts över tullsatsens allt för hårda belastning av denna nödvändighetsartikel, synes en nedsättning av tullen till 1 krona 50 öre per kilogram böra tillstyrkas.»

Bevillningsutskottet tillstyrkte den föreslagna sänkningen, vilken också blev av riksdagen beslutad.

Vid 1924 års riksdag framkom i motionsväg förslag om sänkning av tullsatsen vid rubriken 1294. Till stöd härför erinrades, att inom landet finnes fabriker för tillverkning av väggurfoder, och framhölls, hurusom dessas avsättnings- och konkurrensmöjligheter försvårades genom att tullen å kompletta väggur sänkts utan att motsvarande sänkning ägt rum i fråga om tullen å lösa urverk. Emellertid utvisade en på bevillningsutskottets föranstaltande verkställd utredning, som innehöll beräkningar rörande tullskyddet för urfoder före och efter 1921 och 1922 års tullförändringar, att den inhemska tillverkningen av urfoder även efter 1922 års tullsänkning vid rubriken 1292 åtnjöt högre tullskydd än före 1921 års tullförhöjningar. Under återopande härav förklarade sig utskottet (betänkande nr 9) icke kunna tillstyrka bifall till förslaget om sänkning av tullsatsen vid rubriken 1294, utan hemställde utskottet, att detsamma icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Denna hemställan blev av båda kamrarna bifallen.

Utredning.

Sedan, på sätt ovan omnämnts, bevillningsutskottets uppmärksamhet även vid denna riksdag blivit fäst vid frågan om avvägningen av tullsaterna vid rubrikerna 1292 och 1294, har utskottet ansett sig böra gå i författning om ny utredning i ämnet och i sådant syfte i grundlagsenlig ordning anhållit, att kommerskollegium och generaltullstyrelsen måtte avgiva yttrande i frågan, huru det påpekade missförhållandet borde undanröjas ävensom framlägga det förslag, som kunde ur utredningen framgå.

I den skrivelse, genom vilken utskottet framställde denna anhållan, anförde utskottet, att särskilt två utvägar, vilka båda förutsatte att tullsatsen för färdiga ur under rubriken 1292 bibehölles oförändrad, synts böra undersökas, nämligen *dels* att sänka tullsatsen vid rubriken 1294, varvid såväl det statsfinansiella intresset som den i frågan intresserade inhemska sammansättningsindustriens berättigade anspråk borde beaktas, och *dels* att ur rubriken 1292 utbryta lösa urfoder och tilldela denna artikel en lämpligt avvägd skyddstull samt avpassa tullsatsen vid rubriken 1294 med hänsyn till den tullsats, som sålunda åsattes lösa urfoder.

I en till bevillningsutskottet ställd, den 18 april 1925 dagtecknad skrivelse hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen till en början återgivit ett av ämbetsverken avgivet utlåtande över en av en svensk snickerifabrik till Kungl. Maj:t gjord framställning om vidtagande av åtgärder i syfte att vinna en sådan ändring i tulltaxan, att tullsatserna för å ena sidan väggur och urfoder och å andra sidan lösa urverk jämte delar därtill bleve lika. I sistnämnda utlåtande hade ämbetsverken anfört bland annat:

»I föreliggande framställning göres nu gällande, att nuvarande tullsats för väggur och urverk icke medförde samma tullskydd för urfoder, som förutvarande tullsats lämnat, varför den sedan ett trettioårligt tillbaka framarbetade inhemska urfodertillverkningen hotades av tillintetgörande genom utländsk konkurrens. Såsom stöd för den gjorda hemställan åberopas vissa framställningen bilagda intyg och beräkningar rörande storleken av det nuvarande tullskyddet för urfoder.

Sistnämnda beräkningar utvisa ett för den inhemska urfodertillverkningen mindre gynnsamt resultat än ovanberörda, av bevillningsutskottet åberopade kalkyler, beroende därpå, att de kompletta uren upptagits med lägre och urverken med högre vikter än i nämnda kalkyler. Dessa skiljaktigheter beträffande vikterna hava uppenbarligen sin förklaring i den förändring av smakriktningen med avseende å urens utseende och urverkens beskaffenhet, som under de senare åren alltmera gjort sig gällande. Enligt vad som uppgivits av flera sakkunniga, utgjordes sålunda endast för några år sedan en stor del av de här i landet sålda vägguren av så kallade $5\frac{3}{4}$ regulatorer, för vilka användes verk med en styckeavvikelse av ungefär 1 kilogram. Emellertid hade efterfrågan på dylika ur särskilt från år 1920 i högst avsevärd grad nedgått. För närvarande förekomme i handeln huvudsakligen väggur med pendylverk. Dessa moderna ur vore såsom helhet betraktade lättare än regulatorerna men hade tyngre urverk än dessa, det senare beroende, bland annat, därpå, att de i regel vore försedda med dubbelt slagverk samt större urtavlor. Vikten av ett sådant urverk kunde uppskattas till omkring 2.4 kilogram. Av vad som inhämtats framgår sålunda, att de viktuppgifter, som i framställningen åberopas, torde kunna anses vara i stort sett karakteristiska för numera företrädesvis använda typer av här ifrågakommande slag av ur.

Sökanden har vidare framhållit, att nu rådande stora skillnad emellan tullsatserna för ur och lösa verk till ur i hög grad befördrade införslin av ur i färdigt skick till men för den inhemska tillverkningen av urfoder.»

Vidare hava ämbetsverken i sitt till bevillningsutskottet avgivna utlåtande beträffande det i utskottets ovanberörda skrivelse angivna andra alternativet anfört bland annat, att ämbetsverken icke inom föreskriven tid kunnat verkställa någon mera ingående utredning, då erforderligt material härför, särskilt tillverkningskalkyler, icke kunnat av ämbetsverken införskaffas.

Därefter hava ämbetsverken anfört:

Den såsom önskvärd ansedda utjämnningen av nu rådande stora skillnad mellan tullsatserna för å ena sidan färdiga ur och å andra sidan urverk syntes endast kunna vinnas genom en sänkning av tullsatsen för urverk. En sådan sänkning torde kunna anses vara motiverad jämväl ur den syn-

punkten, att den nuvarande tullen vore jämförelsevis hög, i det att den, enligt vad av sakkunniga meddelats, i vissa fall uppginge till omkring 75 procent av varuvärdet. En alltför stor nedsättning av tullen å urverk vore dock ägnad att väcka betänkligheter ur statsfinansiell synpunkt. Ämbetsverken ville för sin del föreslå, att tullen å urverk nedbringades till sådant belopp, att den komme att stå i ungefär samma förhållande till tullen å färdiga ur som före 1921 års tullförhöjning. När tullsatserna för ur i foder av trä och urverk då varit fastställda till respektive 80 öre och 1 krona för kilogram, under det att tullsatsen för de förstnämnda nu uppginge till 1 krona 50 öre för kilogram, hade det synts ämbetsverken att tullen å urverken lämpligen kunde sättas till 1 krona 75 öre för kilogram.

*Utskottets
yttrande.*

Den förevarande frågan befinner sig enligt vad ämbetsverkens utlåtande utvisar i ett annat läge nu än då utskottet vid 1924 års riksdag hade att taga ställning till densamma. Den utredning, som nu föreligger, visar nämligen, att den år 1922 vidtagna sänkningen av tullsatsen vid rubriken 1292 utan motsvarande nedsättning vid rubriken 1294 kommit att få den icke beräknade följd, att den inhemska tillverkningen av urfoder försetts i ett ogynnsammare läge än den intog före 1921 års höjning. Utredningen visar även, att detta missförhållande kan rättas genom en sådan nedsättning av tullsatsen vid rubrik 1294, att denna tullsats kommer att stå i ungefär samma förhållande till tullen å färdiga ur som före 1921 års tullförhöjning. Vid nu angivna förhållande har utskottet ansett den av ämbetsverken ifrågasatta ändringen önskvärd. Något hinder ur statsfinansiell synpunkt torde icke heller kunna anses föreligga. Importen av varor, hörande till rubriken 1294, har i en bilaga till ämbetsverkens ovan nämnda utlåtande angivits till för år 1923 20,209 kilogram och, preliminärt, för år 1924 20,915 kilogram. Beräknas årsimporten till 20,000 kilogram, skulle den av ämbetsverken ifrågasatta tullnedsättningen medföra en minskning i tullinkomsten av 25,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får utskottet, med begagnande av den befogenhet att väcka förslag i bevillningsfrågor, som jämlikt § 40 riksdagsordningen tillkommer utskottet, hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att rubriken 1294 i tulltaxan skall erhålla följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullbe- räkningen.	Tullsats.	
			Kr.	öre
	Ur:			
1294.	lösa eller oinfattade verk till vägg- eller studsarur samt delar, ej särskilt nämnda, av verk till ur, alla slag, utom tornur; ävensom tavlor och visare till ur, andra än torn- ur	1 kg.	1	75
	Anm. till nr 1291, 1292 och 1294. Avdrag — — — — — omslag.			

Stockholm den 5 maj 1925.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Wohlin, Rune, Örne, Boman, Pers, Borell, Johan Bergman, Jönsson i Boa, Johansson i Kullerstå, Lithander, Hedlund i Östersund, Olsson i Golvvasta, Lövgren i Nyborg, Björnsson, Heyman, Alexis Björkman, Granath, Brännström och Björnberg.